

Icke-våldsstrategi efterfrågas i Colombia

Straffrihet, våldskultur och ekonomisk orättvisa. Deltagare på en ickevåldsworkshop listar vilka klagorop som hörs i Colombia idag. Att använda ickevåld för att förändra samhället innebär risker - men också stora möjligheter.

I Colombia kan du gå in på ett kontor, betala en avgift och tala om vem du vill ha mördad. Sedan är det bara att vänta på att det ska bli utfört. Livet är billigt här. Det kan räcka med ett kontroversiellt uttalande så kan du vara i fara.

– Vi har en tystnads kultur som dödar oss, säger Bere, deltagare på en ickevåldskurs i Cali, Colombias näst största stad.

– I kyrkan har vi så många ord – vi borde kunna göra nytta av dem”, tycker hon.

”Libertad y Orden” (=frihet och ordning) lyder Colombias valspråk. Något som klingar falskt när man märker hur begränsad colombianers frihet är. Om du säger nej till våldet eller utmanar den ekonomiska orättvisan riskerar du att utsättas för grovt våld från både paramilitärer och gerillagrupper.

– För en månad sedan dödade de pastorn i min kyrka. Vi är rädda. Vi är inte mer än mänskliga, säger Martha.

Trots detta, eller kanske just på grund av detta, är Martha med på en ickevåldskurs som just ska utmana

våldet och orättvisorna. Något som kräver stort mod i ett land som Colombia.

Kristna Fredsrörelsen har samarbetat i flera år med organisationen Justapaz, vars namn betyder ”rättvis fred” och drivs av mennonitkyrkan i Colombia. I ett gemensamt projekt organiserar vi ickevåldsutbildningar för kyrkligt aktiva. Tre personer från KrF åkte till Colombia i mars för att vara med på en av dessa utbildningar i Cali. Denna stad har bland den högsta mordstatistiken i landet; det finns inga säkra siffror, men uppskattningvis skedde mer än tusen mord bara förra året.

Hur vågar människor utföra ickevåldsaktioner när riskerna är så stora?

Workshopen var den sista i en serie av tre. När vi deltagare träffades första dagen, redogjorde alla för hur de hade använt sig av kunskapen från förra helgkursen. En av dem var Martha som jobbar på ett dagis.

– Först trodde jag inte att jag var våldsam, men upptäckte att jag var det. Jag har till exempel slutat att skrika åt barnen, säger hon.

Justapaz använder till stor del metoder från

Sara från KrF och Martha i en livlig diskussion.

”Alternativ till våld”, ett program som har utvecklats av Kväkarna. Det fokuserar på hur man ska övervinna våldet inom sig själv och bland sina närmaste. Denna sista workshop handlade om hur ickevåld kan användas för att förändra i samhället till det bättre.

”Att inte bry sig och att vara tyst är våld. Men det betyder inte att vi ska bli martyrer.”

I en övning läste vi gemensamt ur Andra Mosebok om hur Herren säger till sitt folk: ”Jag har sett hur mitt folk plågas i Egypten. Jag har hört deras klagorop över sina slavdrivare – ja, jag vet vad de får lida.”

Alla fick uppgiften att lista vilka klagorop som hörs i Colombia idag. I den långa listan som växte fram var det straffrihet, våldskultur, ekonomisk orättvisa och droghanandel som kom upp flest gånger. Vi fortsatte med att gå igenom vilka ickevåldsmetoder som finns att använda. En lika lång lista växte fram där metoder som bojkott, sit-in, ickesamarbete, civil olydnad och hungerstrejk skrevs ner.

Allra sista övningen bestod av att deltagarna fick göra sina egna aktionsplaner i grupper. Resultaten blev allt från demonstrationer mot miljögifter till en informationskampanj i kyrkan mot våldet.

– Det är viktigt att göra en handlingsplan för en ickevålds-

aktion. Vi måste visa att vi inte accepterar att människor dödas, konstaterade Pilar, en av deltagarna.

Mycket av kursen handlade om hur man hanterar riskerna i ickevåldskampen och hur man kan få människor att gå med i ickevåldsrörelsen trots dessa.

– Att inte bry sig och att vara tyst är våld. Men det betyder inte att vi ska bli martyrer, sa José, ickevåldsutbildare och pastor.

Han berättade hur han gör en säkerhetsplan varje gång han ska gå ut och att han alltid meddelar vänner när och till vem han går. När vi gick ut på restaurang en kväll under kursen, var det första gången på ett och ett halvt år som José vågat gå ut på stan på kvällen.

I flera år har Kristna Fredsrörelsen arbetat med projektet ”Reflecting on Peace Practice”. I korthet handlar det om att utvärdera vilka insatser som verkligen leder till fred och hur vi kan bli effektivare i vårt fredsarbete. Det var frågeställningar som kom upp igen när jag gick med mina Kristna Freds-kollegor på Colombias gator. Icke-våldsutbildningarna och vårt samarbete med Justapaz, som inkluderar flygresor och hotellvistelser, kostar mycket pengar. Skulle pengarna komma till större användning om de delades ut till de familjer som bodde i de fallfärdiga skjulen vi såg

vid väggkanten i Cali? Det är lätt att snabbt svara ja eftersom resultatet skulle bli snabbare och mer synligt.

Men för mig måste frågan gå tillbaka till vad som är Colombias huvudproblem. Enligt deltagarna på workshopen handlar det om institutionaliserat våld och enorma ekonomiska orättvisor. Detta kan inte åtgärdas genom nödhjälp - det krävs stora politiska förändringar för att komma till rätta med dessa problem. På väldigt många ställen i världen har sådana positiva förändringar föregåtts av ickevåldskampanjer av olika slag. En folklig rörelse som jobbar med ickevåldsmetoder har mycket bättre förutsättningar om man har tillgång till utbildning. Vad man väljer att satsa sina resurser på i en organisation handlar i slutändan på hur starkt man tror på ickevåldets kraft.

Martin Smedjeback, ickevåldssekreterare i Kristna Fredsrörelsen

Kyrkorna tar avstånd från våldet

I februari 2006 hade KrF möjlighet att stödja ett historiskt möte mellan olika företrädare för de evangeliska kyrkorna i Colombia. Dessa samlades till en nationell konsultation om hur de kan bidra till fred i Colombia. Resultatet blev ett dokument som ska tjäna som en politisk och teologisk ram för kyrkornas arbete för fred och ickevåld. I dokumentet erkänner kyrkorna också att de hittills ignorerat våldssituationen i landet, men att de nu är redo att arbeta för att ”bygga en fredskultur och sätta stopp för den väpnade konflikten”. De säger också att ”fred byggs genom fredliga aktioner” och att ”kärlek och ickevåld är de mest kraftfulla verktygen i världen”.